

Šesti stoletími Mazelova

Obec s mnoha pozoruhodnostmi

O vsi Mazelově u Ševětína se nedávno hovořilo v souvislosti s vyhlášením vesnické památkové rezervace a nedostatku finančních prostředků na opravu cenných dokladů lidové architektury (viz ČbL 12. 4.).

Obec si navíc letos připomíná kulaté výročí – 600 let – od nejstarší písemné zmínky. Stojí tedy za to, abychom si o její historii a památkách pověděli něco bližšího.

První zmínka se, jak bylo již naznačeno, číní k roku 1396 a nalezneme ji v knihách svěcení kněžstva. Mazelov, jehož jméno bylo odvozeno od vlastního jména Mazel, a jemuž se obvykle říká též Mazalov, náležel původně drobným šlechtickým rodinám. Teprve roku 1500 jej od Beněše z Babové a Jana Harovníka z Petrovic koupil Jindřich z Rožmberka a připojil k třeboňskému panství. K němu potom patřil až do zániku feudalismu, s malou výjimkou, když ho v roce 1550 poručníci Viléma a Petra Voka

z Rožmberka na krátkou dobu zastavili Baziliovi z Bunzonu.

V 16. století žilo ve vesnici okolo dvaceti hospodářů a působily tu dvě krémy, kam dodával pivo lomnický pivovar. Během třicetileté války se Mazelov, podobně jako řáda dalších okolních vsí, vyhlídl a téměř zanikl. Ale od konce 17. století začíná počet obyvatel narůstat, v roce 1841 jich měl Mazelov již 350, kolem roku 1900 dokonce přes čtyři stovky. Poté však nastává postupný odliv až k současným přibližně dvěma stům lidí.

Roku 1849 se Mazelov stal na více než jedno století samostatnou obcí, pak připadl k Ševětínu a nyní je opět samostatný.

Už od roku 1820 působila zde škola, zpočátku spíše pokoutní, s učitelem vydržovaným na náklady obce. Nová školní budova, v níž dnes sídlí obecní úřad, vznikla v roce 1905, měla dvě třídy a chodilo sem okolo půl stovky dětí.

Vznik samostatné republiky vnesl i do venkovského života politické spory. V Ma-

zelově měli navrch agrárníci a národní socialisté a jejich vzájemné nesváry se staly nepříjemnou samozřejmostí, která často vyústila až v nedůstojné situace. Jednou takovou zpolitizovanou akcí bylo například sázení "Lípy Svobody" na kraji vsi u rozcestí k Ševětínu a Švambersku. Na druhé straně přinesla ovšem první republika mnoho příznivého. Udělalo se leccos pro zkrášlení obce, 10. prosince 1933 mohli Mazelovští poprvé rozsvítit elektřinou, o dva roky později byla náves osázena okrasnými stromky.

Pozoruhodností najdeme v obci dost. Uprostřed návsi stojí pěkná kaplička z let 1862 – 1865, již vystavěl ševětínský zedník Josef Marek spolu s dalšími řemeslníky z okolních vsí. Svěcení provedl 5. června 1865 P. František Rajský za účasti českobudějovických bohoslovců a všech Mazelovských. O čtyři léta později vztýčili před kapličkou kamenný kříž z odkazu Jana Valeše, jak dosvědčuje mimo jiné nápis na podstavci. V roce 1900 na žádost mazelovských sousedů dovolil česko-

budějovický biskup, aby se ve zdejší kapli mohly odbývat mše. První sloužil 26. srpna 1900 Jan Mareš, místní rodák a toho času pacovský kaplan.

Naproti kapličce stojí pěkně udržovaný pomník padlým v první světové válce z roku 1922.

To, kvůli čemu je Mazelov řazen k vesnickým památkovým rezervacím, je však především celá řada cenných památek lidové architektury z 19. a počátku 20. století. Jedná se např. o pěkné statky a chalupy čp. 2, čp. 3 (datováno letopočty 1810 a 1879),

čp. 5, čp. 7 a 10 (obě z roku 1896), 11 (1817), 12 (1840), 13 (1868), 16 (1864), 26 (1841), 29, 33 (1834), 35 (1816), 37 a 41 či návesní kovářnu z roku 1938. Rovněž tak v okolní krajině je mnoho zajímavostí – z jedné strany rybníky Třeboňské pánve, ze strany druhé potom rozsáhlé Velechvínské pole. Na hrázi blízkého rybníka Krčina byla v srpnu 1947 odhalena pamětní deska jeho tvůrci, rožmberskému regentu Jakubu Krčinovi z Jelčan.

**Text a kresba
Daniel KOVÁŘ**

ČbL
6/8.96